

Брюксел, 26.1.2018г.
COM(2018) 42 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно въздействието на международните дейности в областта на хуманното отношение към животните върху конкурентоспособността на европейските производители на селскостопански животни в един глобализиран свят

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Европейският съюз (ЕС) винаги е имал водеща роля при разработването на стабилен и научно обоснован законодателен модел на хуманно отношение към животните. Комисията отдавна е осъзнала, че за да бъде устойчив такъв модел, той трябва да бъде разпространен и на международно равнище.

Насърчаването на хуманното отношение към животните и на лоялната конкуренция в световен мащаб остава един от приоритетите на Комисията по отношение на хуманното отношение към животните.

Общата цел с международните дейности на Комисията в областта на хуманното отношение към животните е популяризиране на ценностите на ЕС по отношение на животните, повишаване на осведомеността и цялостно насърчаване, по-специално сред търговските партньори на ЕС, на високи стандарти на хуманно отношение към животните съгласно модела и принципите на ЕС. Подобряването в световен мащаб на стандартите в областта на хуманното отношение към животните допринася също така за осигуряване на равнопоставени условия на конкуренция между операторите от ЕС и извън ЕС.

През 2012 г. в своята **Стратегия на ЕС за защита и хуманно отношение към животните за периода 2012—2015 г.**¹ Комисията реши да продължи международните си дейности в областта на хуманното отношение към животните.

Комисията изтъкна необходимостта за включване на разпоредби за хуманно отношение към животните в двустранните търговски споразумения и за въвеждане на други форми на сътрудничество, както и за развиване на конкретно сътрудничество с държавите извън ЕС.

Комисията искаше също да продължи да има активна роля на международната сцена, особено в Световната организация по здравеопазване на животните (OIE) и Организацията на ООН за прехрана и земеделие (ФАО), както и в рамките на европейската политика за съседство.

Приемането на настоящия доклад беше заложено в стратегията на ЕС. Той представлява важна стъпка при отчитането на международните дейности^{2,3,4}, проведени през последните 15 години в областта на хуманното отношение към животните.

2. ЦЕЛИ

Целта на настоящия доклад е да се направи преглед на основните международни дейности в областта на хуманното отношение към животните, отглеждани за производство на храни, извършени от Комисията с подкрепата на държавите — членки на ЕС.

В него се извършва оценка на резултатите от тях за насърчаване на стандартите за хуманно отношение към животните в световен мащаб и е анализиран приносът им за

---

¹ COM(2012) 6, final/2.

² COM(2002) 626 final.

³ COM(2006) 13 final.

⁴ *Evaluation of the EU policy on animal welfare and possible policy options for the future* (Оценка на политиката на ЕС за хуманно отношение към животните и възможни бъдещи варианти на политика), https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/animals/docs/aw_arch_122010_full_ev_report_en.pdf

осигуряване на равнопоставени условия на конкуренция между операторите от ЕС и извън ЕС.

Следователно целта на доклада е да бъдат набелязани дейностите и инструментите по съответната политика, които са били най-ефективни като постигнати резултати през периода 2004—2016 г.

Настоящият доклад се основава на проучването със заглавие *Study on the impact of animal welfare international activities* (Проучване на въздействието на международните дейности в областта на хуманното отношение към животните)⁵ (наричано по-нататък „проучването“). В него е взето също под внимание проучването *Assessing farmers' cost of compliance with EU legislation in the fields of environment, animal welfare and food safety* (Оценка на разходите на земеделските стопани за спазване на законодателството на ЕС в областите на околната среда, хуманното отношение към животните и безопасността на храните)⁶. Последното проучване не е посветено на хуманното отношение към животните, но в него се съдържа информация, която има отношение към настоящия доклад.

3. МЕЖДУНАРОДНИ ДЕЙНОСТИ

Международните дейности на Комисията в областта на хуманното отношение към животните се извършват както на многостранно, така и на двустранно равнище.

Многостранни дейности са дейностите, извършвани в рамките на международни междуправителствени организации, работещи на световната сцена (като ОИЕ, ФАО).

Двустранни дейности са сътрудничеството с отделни или регионални групи от държави извън ЕС, като Меркосур. Такова сътрудничество може да се провежда в рамките на търговски споразумения или под други форми на сътрудничество (вж. приложение II).

Ключовите инструменти за повишаване на осведомеността относно хуманното отношение към животните са инициативи за обучение и изграждане на капацитет, като програмата „По-добро обучение за по-безопасни храни“ (BTSF)⁷, инструментът за техническа помощ и обмен на информация (TAIEX)⁸, научноизследователските програми⁹ и целевите проекти.

3.1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

През 1995 г. Съветът възложи¹⁰ на Комисията да проведе преговори с оглед на сключването на споразумения с държави извън ЕС относно санитарни и фитосанитарни мерки, включително за хуманно отношение към животните, във връзка с търговията.

С изключение на стандартите във връзка с клането на животни¹¹ стандартите на ЕС относно хуманно отношение към животните се прилагат само за продукцията на ЕС, но

⁵ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/dc039353-ca9c-11e7-8e69-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-49926262>

⁶ https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/external-studies/2014/farmer-costs/fulltext_en.pdf

⁷ https://ec.europa.eu/food/safety/btsf_en

⁸ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/tenders/taix_en

⁹ <http://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=sitemap>

¹⁰ Указания за преговори за споразумения между Европейската общност и трети държави относно санитарни и фитосанитарни мерки.

¹¹ Член 12 от Регламент (ЕО) № 1099/2009 относно защитата на животните по време на умъртвяване.

не към вносни продукти. Освен това при износа на живи животни само някои от изискванията относно транспортирането на животни се прилагат извън територията на ЕС¹². За други стандарти на ЕС относно хуманното отношение към животните Комисията има ограничени правомощия за въздействие върху държави извън ЕС. Хуманното отношение към животните не е получило изрично признание като имащо отношение към търговията изискванесъгласно Общото споразумение за митата и търговията (ГАТТ). Следователно разпоредбите за хуманно отношение към животните, включени в търговските споразумения, са свързани най-вече със сътрудничество, а не със спазване на дадени изисквания. Постиженията на ЕС в тази област зависят от степента на готовност за сътрудничество на държавите извън ЕС.

3.2. МНОГОСТРАННИ ДЕЙНОСТИ

Тези дейности са насочени към подкрепа за разработването и приемането на международни стандарти от ОИЕ и сътрудничество с ФАО.

Основните цели на дейностите с ОИЕ са, както следва:

1. гарантиране, че стандартите на ОИЕ отразяват в максимално възможната степен принципите и модела на ЕС;
2. изграждане на консенсус с държавите извън ЕС за приемане на тези стандарти;
3. насърчаване и подкрепа за прилагането на стандартите на ОИЕ в държавите извън ЕС;
4. използване на стандартите на ОИЕ като основа за постигане на общо разбирателство с държавите извън ЕС относно хуманното отношение към животните.

От 2002 г. насам Комисията и държавите — членки на ЕС, работят с ОИЕ на всеки етап от **процеса за изготвяне на стандарти**, както и при тяхното **прилагане** от държавите — членки на ОИЕ.

Основните приноси на Комисията са, както следва:

1. участие в **процеса за определяне на стандартите** чрез участието ѝ в работни групи и като излага позиции, съгласувани на равнище ЕС;
2. предоставяне на финансова подкрепа и помощ за организиране на учебни сесии на ОИЕ за насърчаване на **прилагането** на международните стандарти;
3. подкрепа за разработването и изпълнението на **регионални стратегии на ОИЕ** за хуманно отношение към животните.

Всички държави — членки на ЕС, са членки и на ОИЕ, а Комисията е със статут на наблюдател. На ранен етап от **процеса за изготвяне на стандарти** Комисията участва в дейността на съответните експертни групи на ОИЕ¹³. След като стандартите бъдат представени за приемане, Комисията изразява единната позиция на ЕС чрез механизма за координация. Факт е, че Комисията изпълнява ключова роля за представянето на общите позиции на ЕС на всяка стъпка от консултациите, както и в момента на приемането на стандартите от ОИЕ.

¹² Решение на Съда на ЕС по дела C-424/13 и C-383/16.

¹³ Представител на Комисията беше член на работната група на ОИЕ по хуманно отношение към животните.

Освен това Комисията съдейства за улесняване на **приемането** на стандартите, като съгласува позициите с държави — членки на ОИЕ, които са извън ЕС. Комисията подпомага също държавите — членки на ОИЕ, в процеса за изготвяне на стандарти, като например организира регионални семинари за звената за връзка на ОИЕ за хуманно отношение към животните. Освен това чрез проекти на Комисията за сътрудничество¹⁴, посветени на укрепване на ветеринарномедицинските служби, беше подкрепено регионалното съгласуване между африканските държави и тяхното участие в процеса за изготвяне на стандарти на ОИЕ.

В резултат на това от 2002 г. досега бяха приети **14 международни стандарта за хуманно отношение към животните**, както и ръководни принципи (вж. приложение I). Освен това в повечето области ЕС успя да постигне значителна степен на съответствие между стандартите на ОИЕ и на ЕС за хуманно отношение към животните¹⁵.

Що се отнася до **прилагането на стандартите**, Комисията подпомогна развитието на знания и умения у компетентните органи на държави — членки на ОИЕ, които са извън ЕС. От 2004 г. насам Комисията участва финансово и в организирането на глобални и регионални инициативи на ОИЕ, както и в комитети, определящи целите и програмите на такива прояви. Дейностите на Комисията насърчиха прилагането на стандартите на ОИЕ в държави извън ЕС, по-конкретно при клането и транспортирането на животни.

На регионално равнище Комисията подпомогна разработването на **Регионални стратегии на ОИЕ за хуманно отношение към животните**¹⁶ и съфинансира организирането на мероприятия в петте региона на ОИЕ. Комисията финансира дейностите по Платформата на ОИЕ за хуманно отношение към животните за Европа, където тя има ключова роля за управление на приоритетите и определяне на дейностите на Платформата¹⁷.

През 2017 г. беше достигнат важен момент, когато ОИЕ, с подкрепата на ЕС, прие **първата си глобална стратегия за хуманно отношение към животните**. Всъщност в нея хуманното отношение към животните се насърчава като част от други ключови социални ценности, като социално-икономическо развитие и устойчивост. Освен това стратегията на ОИЕ се основава на разработване и прилагане на научно обосновани стандарти, изграждане на капацитет, образование и диалог с повече заинтересовани страни. Този подход е в съответствие с визията на ЕС и принципите за хуманно отношение към животните.

Комисията си сътрудничи също така с **ФАО** при организиране на **мероприятия за изграждане на капацитет**, насърчаване на хуманно отношение към животните като обществена ценност и компонент на устойчивото производство. В този контекст Комисията съдейства за важни прояви, като например първата *„Среща на експерти на ФАО за изграждане на капацитет за прилагане на добри практики на хуманно*

---

¹⁴ Напр. Проект за организации за изготвяне на санитарни и фитосанитарни стандарти (PANSPO), проучване, стр. 42.

¹⁵ В процес на разработване са стандарти на ОИЕ за свине и кокошки носачки.

¹⁶ Представител на Комисията беше наблюдател на заседанията на координационната група на Регионалната стратегия за хуманно отношение към животните за Азия, Далечния изток и Океания.

¹⁷ Платформата на ОИЕ за хуманно отношение към животните за Европа поставя акцента върху стандартите на ОИЕ при транспортиране, клане и контрол на популацията от бездомни кучета.

отношение към животните¹⁸. Комисията съдейства също за изготвянето на Портала на ФАО за хуманно отношение към отглежданите в стопанства животни — виртуална платформа за обмен на знания между повече заинтересовани страни¹⁹. Този портал, в чийто редакционен съвет участва Комисията, допринесе за повишаване на осведомеността за хуманното отношение към животните на световно равнище, включително за инициативите на Комисията.

3.3. ДВУСТРАННИ ДЕЙНОСТИ

Главните цели на базата данни са, както следва:

1. повишаване на осведомеността и установяване на общо разбиране относно хуманното отношение към животните;
2. обмен на технически познания;
3. подпомагане на партньорската държава при разработване и прилагане на законодателство и стандарти за хуманно отношение към животните въз основа на модела и принципите на ЕС или ОИЕ;
4. обсъждане на теми в областта на хуманното отношение към животните, упреждаващи въздействие върху търговията между страните.

Основните инструменти, използвани от Комисията за постигането на тези цели са, както следва:

1. конференции и международни прояви;
2. семинари за обучение или посещения на експерти;
3. общи научноизследователски програми с акцент върху местния контекст;
4. техническа помощ.

Първото двустранно търговско споразумение с изрично позоваване на хуманното отношение към животните бе подписано с Чили²⁰ през 2002 г. Оттогава сътрудничеството в областта на хуманното отношение към животните беше включвано в повечето двустранни търговски споразумения²¹, включително санитарни и фитосанитарни въпроси, и беше постоянно предлагано във всички текущи търговски преговори.

Комисията установи сътрудничество и извън търговските споразумения (вж. приложение II).

Стандартите на ОИЕ се използват често като основа за постигане на общо разбирателство с държави извън ЕС. Всъщност тези стандарти предоставят широко приета рамка за започване и развиване на сътрудничество с държави извън ЕС²².

¹⁸ Седалището на ФАО, Рим, септември—октомври 2008 г., <http://www.fao.org/ag/againfo/themes/animal-welfare/>

¹⁹ <http://www.fao.org/ag/againfo/themes/animal-welfare/en/>

²⁰ В главата „Санитарни и фитосанитарни въпроси“ от споразумението за асоцииране с ЕС.

²¹ Споразумението между ЕС и Мексико относно ветериналните въпроси е в процес на преговаряне.

²² Напр. официалното сътрудничество с Аржентина и Бразилия се позовава на стандартите на ОИЕ. Работата, извършена на двустранна основа, винаги се основава на стандартите на ОИЕ.

Включването на въпроси относно хуманното отношение към животните в двустранните търговски споразумения винаги е ставало по искане на ЕС. В рамките на търговските споразумения или извън тях двустранното сътрудничество постигна с течение на времето конкретни резултати. Често се създават работни групи между ЕС и неговите партньори (напр. Чили и Нова Зеландия) за изготвяне на годишни работни планове със съответните действия. В резултат на това Чили разработи пълен корпус от национални законодателни актове в областта на хуманното отношение към животните, а Нова Зеландия и Канада установиха еквивалентни норми за хуманно отношение към животните при клане.

Краткосрочни проекти постигнаха също осезаеми резултати, като мерките²³, прилагани от 2014 г. насам съгласно инструмента за секторен диалог между ЕС и Бразилия в контекста на меморандум за разбирателство относно хуманното отношение към животните. Общо взето, тези мерки могат да се разглеждат като упражняващи въздействие върху земеделските производители и индустриите при дебата относно хуманното отношение към животните, като ги подтикват в някои случаи да поемат доброволни задължения за хуманно отношение към животните, напр. групирането на свинете майки²⁴.

3.4. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ДЕЙНОСТИ, ДЕЙНОСТИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ И ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ

Научноизследователски дейности

Комисията финансира 15 проекта²⁵ в областта на хуманното отношение към животните съгласно Шестата и Седмата рамкова програма с участието на научноизследователски институти от държави извън ЕС. Сред тях Welfare Quality®²⁶ беше първият крупен проект на ЕС в областта на хуманното отношение към животните, с който бе създадена дългогодишна научна мрежа между държавите от ЕС и извън ЕС.

Освен това, считано от 2004 г., ЕОБХ изготвя научни становища относно хуманното отношение към животните, които Комисията разпространява в държави извън ЕС. Комисията подпомогна освен това обмена между експерти на ЕОБХ и научни работници от партньорските държави (напр. Нова Зеландия, Чили).

И двете дейности допринесоха за създаването на научна основа за разработване на международни стандарти и насоки за хуманно отношение към животните.

Дейности за предоставяне на техническа помощ и изграждане на капацитет

Програмата BTSF и **ТАІЕХ** са основните инструменти за изграждане на капацитет. Освен това бяха използвани **туининг проекти** в контекста на политиката за съседство.

Програмата BTSF е предвидена за длъжностни лица в държави извън ЕС, които изнасят храни и животни за ЕС. След това обучените длъжностни лица поемат отговорност за разпространяване на усвоените знания и провеждане на занятия за каскадно обучение.

²³ Проучване, стр. 48—50.

²⁴ Проучване, стр. 48 и <http://sectordialogues.org/>.

²⁵ Проучване, стр. 29.

²⁶ Проектът получи финансиране от ЕС в размер на 14,6 млн. EUR.

BTSF предлага изграждане на капацитет за държави извън ЕС посредством:

1. програмата „BTSF World“, предназначена за държави извън ЕС и по която там са организирани инициативи, като например регионални семинари²⁷ и постоянни мисии за обучение²⁸;
2. Включване на длъжностни лица от държави извън ЕС в учебни занятия, организирани за ЕС;
3. модули за електронно обучение (E-learning).

Темите, обхванати от BTSF, варират от основни научни принципи до специално законодателство на ЕС и стандарти на ОИЕ за хуманно отношение към животните, по-конкретно при клане и транспортиране. През периода 2004—2015 г. дейностите на BTSF World в областта на хуманното отношение към животните обхванаха около 1 000 участници от държави извън ЕС.

ТАИЕХ подпомага администрацията във всички държави кандидатки и съседни държави за сближаване, транспониране и прилагане на законодателството на ЕС²⁹.

През периода 2004—2015 г. ТАИЕХ финансира повече от 60 проекта за хуманно отношение към животните с над 40 семинара и 16 изнесени семинари с експерти. Успешен пример за такива семинари беше състоялият се в Ливан³⁰ през 2015 г. Семинарът, организиран в сътрудничество с ОИЕ, имаше за цел подобряване на хуманното отношение към животните при транспортиране и клане.

През разглеждания период хуманното отношение към животните беше включено в туининг проекти, по-конкретно с балканските държави и Украйна.

3.5. ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА

В този раздел е извършена преценка на това до каква степен международните дейности в областта на хуманното отношение към животните са допринесли за по-равнопоставени условия на конкуренция на световно равнище между производители от ЕС и извън ЕС.

В проучването е оценена конкурентоспособността на секторите в ЕС, повлияни от стандартите за хуманно отношение към животните, както и въздействието на спазването на стандартите за хуманно отношение към животните върху четири ключови измерения на конкурентоспособността:

1. производителност и разходна конкурентоспособност;
2. достъп до пазара;
3. нарушаване на търговията;
4. капацитет за иновации.

Методологията, използвана за анализ на конкурентоспособността, се основава на четири ключови източника на информация: i) налична литература, ii) интервюта със

²⁷ Канада, Китай, Чили, Южна Корея, Тайланд, Бразилия, Коста Рика, Шри Ланка.

²⁸ Тайланд, Малави, Лесото, Чили, Бразилия.

²⁹ Проучване, стр. 36.

³⁰ Семинар за множество бенефициери относно хуманното отношение към животните по време на клане, 9—10 март 2015 г. с участието на Ливан, Турция, Йордания, Палестина, Египет и Алжир.

стопански сдружения, iii) търговски потоци, iv) две специализирани проучвания на оператори от ЕС и извън ЕС в избрани държави извън ЕС.

Въз основа на ограничения брой отговори на анкетите се създава впечатлението, че операторите от ЕС и извън ЕС имат много различно схващане относно въздействието на стандартите за хуманно отношение към животните върху конкурентоспособността.

Производителност и разходна конкурентоспособност

Резултатите от проучванията показват, че спазването на законодателството/стандартите за хуманно отношение към животните води до по-големи производствени разходи за операторите независимо от географското им разположение.

Що се отнася до **конкурентоспособността на пазарите в ЕС и на международните пазари**, в проучването бяха очертани значителни различия между операторите от ЕС и извън ЕС в разбиранията им за факторите на конкурентоспособността. От една страна, операторите от ЕС считат, че законодателството в областта на хуманното отношение към животните ги поставя в доста неблагоприятно положение по отношение на техните разходи и пазарните им дялове в ЕС и извън него. Операторите извън ЕС, от друга страна, не разглеждат различията в стандартите за хуманно отношение към животните като източник на предимство за тях. Всъщност в проучването бе установено, че в повечето случаи разходите за спазване на законодателството в областта на хуманното отношение към животните са сравнително ниски спрямо други производствени разходи (напр. за фураж и труд). За яйцата и яйчните продукти в проучването се посочват доказателства за различия в стандартите за хуманно отношение към животните, които може да предизвикат търговско отклоняване и пренасочване на продуктите. Това обаче досега не е повлияло значително върху вноса в ЕС поради действащите санитарни и фитосанитарни изисквания.

В литературата^{31,32,33} има данни, че предимствата от намалени разходи в някои държави извън ЕС се дължат главно на цените на фуража и труда, както и на наличието на природни ресурси. Различията при стандартите за хуманно отношение към животните имат очевидно по-малко въздействие³⁴. Така например от литературните източници за производство на бройлери се вижда, че в държави като Бразилия и Тайланд конкурентните предимства се дължат главно на по-ниски разходи за фураж и труд и по-благоприятни климатични условия³⁵. Накратко, в повечето случаи операторите извън ЕС ще останат по-конкурентни дори ако бъдат приложени стандартите на ЕС за хуманно отношение към животните поради по-благоприятните структурни условия.

Все пак въпреки факта, че секторите за свинско и птиче месо в ЕС попадат в обхвата на изчерпателно законодателство в областта на хуманното отношение към животните, те

---

³¹ Бележка под линия 6.

³² *Study on the stunning/killing practices in slaughterhouses and their economic, social and environmental consequences* (Проучване на практиките за зашеметяване/умъртвяване в кланиците и икономически, социални и екологични последици от тях), https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/animals/docs/aw_arch_report_parti_en.pdf

³³ *Study on various methods of stunning for poultry* (Проучване на различните методи за зашеметяване на домашни птици), https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/animals/docs/aw_practice_slaughter_study_stunning_poultry_en.pdf

³⁴ Проучване, стр. 143.

³⁵ Проучване, стр. 118.

продължават да бъдат нетни износители за редица пазарни сегменти. През разглеждания в доклада период ЕС затвърди позицията си на водещ износител на свинско месо на световно равнище³⁶. Освен това ЕС заема трето място сред водещите световни износители на птиче месо, но в същото време е и голям вносител на птичи продукти. ЕС е също така един от най-големите износители на яйца и яйчни продукти с около 25 % дял от общата търговия през периода 2013—2015 г.³⁷ Междувременно ЕС има второстепенна роля в области, които не са регламентирани от специфично за видовете законодателство на ЕС, и по-конкретно е нетен вносител на говеждо и овче месо. В същото време един от водещите в света износители на овче месо, Нова Зеландия, има високи стандарти за хуманно отношение към животните.

Оттук следва, че стандартите за хуманно отношение към животните не са ключов движещ фактор за конкурентоспособността на световния пазар, тъй като други фактори имат силно въздействие върху конкурентоспособността (като близост на пазара, други производствени фактори, вид на пазарните сегменти или наличието/липсата на търговски споразумения).

Независимо от всичко това, засилващото се впечатление у потребителите за устойчивите методи за производство на ЕС — включително високи стандарти за хуманно отношение към животните — може да подобри и наистина подобрява пазарната позиция на продуктите на ЕС.

Операторите както от ЕС, така и извън ЕС, имат различно схващане за въздействието на стандартите за хуманно отношение към животните върху **производителността**. Операторите извън ЕС съобщават за по-висока производителност в резултат на спазване на законодателството за хуманно отношение към животните, докато операторите от ЕС съобщават за обратното. И двете страни считат, че спазването на законодателството за хуманно отношение към животните оказва положително въздействие върху **качеството на продуктите**.

Достъп до пазара

Повечето оператори както от ЕС, така и извън ЕС, посочват, че спазването на законодателството и стандартите за хуманно отношение към животните им е помогнало да получат достъп до **нови пазари**.

Различно е схващането за **достъпа до пазари извън ЕС** поради фактори, свързани с хуманното отношение към животните. Повече от половината респонденти извън ЕС съобщават за подобрен достъп до международните пазари, докато респондентите от ЕС отричат такова подобряване на достъпа.

Спазването на изискванията на ЕС за хуманно отношение към животните при клане е допринесло за равни условия на достъп до ЕС и за намаляване на изоставането на ЕС спрямо държавите износители. Освен това операторите извън ЕС считат, че това спазване оказва положителни въздействия върху достъпа до основните пазари за износ освен пазара на ЕС. Това показва, че глобалното популяризиране на стандартите на Съюза за хуманно отношение към животните представлява възможност за валоризиране на пазарната стойност на продуктите, получени при спазване на тези

---

³⁶ Проучване, стр. 134.

³⁷ Проучване, стр. 137.

станданти. Това всъщност е една от целите на Платформата на ЕС за хуманно отношение към животните³⁸.

Нарушаване на търговията

В проучването бяха открити два потенциални случая на нарушаване на търговията в резултат на различия в законодателството за хуманно отношение към животните, прилагано в държавите от ЕС и тези извън ЕС. Става въпрос за износ на яйца и яйчни продукти и на живи говеда.

Що се отнася до яйцата и яйчните продукти, в проучването³⁹ се отбелязва, че забавеното изпълнение на изискванията на ЕС за кокошки носачки в съседни държави, и по-специално в Украйна, може да е причинило неравнопоставеност в цените на операторите от ЕС. Тази неравнопоставеност не е довела обаче до нарушаване на търговията на пазара за яйца за консумация поради действащите санитарни фактори (напр. еквивалентна система за борба със Salmonella), които не разрешават износ за ЕС. Нарушаването на пазара за яйчни продукти е останало ограничено по размери поради забавеното прилагане на квоти.

По отношение на търговията с живи говеда с държави извън ЕС⁴⁰ операторите от ЕС считат, че стандартите за хуманно отношение към животните могат да попречат на дълготрайното транспортиране на животните (по-специално по море). В проучването не бяха обаче констатирани убедителни доказателства, че различните стандарти за хуманно отношение към животните при транспортиране по море са оказали въздействие върху търговските потоци или че са засегнали конкурентната позиция на ЕС в анализирания примери от практиката.

Капацитет за иновации

Проучването показва, че е трудно да се изрази количествено икономическото значение на пазара на продукти, съобразени с хуманното отношение към животните. Често липсваха данни, а други елементи (напр. устойчивост на околната среда) бяха съчетани с хуманно отношение към животните както при пазара на продукти, така и във впечатленията на потребителите.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

1. Комисията използва подход към сътрудничество за популяризиране на хуманното отношение към животните на международната сцена.
2. Дейностите за хуманно отношение към животните са **дългосрочна инвестиция**, основаваща се на три последователни стъпки: **повишаване на осведомеността, изграждане на капацитет и финансиране**. В течение на годините Комисията отдели значителни ресурси за такива инициативи.
3. Комисията, съвместно с държавите — членки на ЕС, имаше **важна и решаваща роля** за повишаване на осведомеността относно хуманното отношение към животните, като бяха постигнати съществени резултати.

³⁸ Решение C/2017/0280 на Комисията, ОВ С 31, 31.1.2017 г., стр. 61.

³⁹ Проучване, стр. 87, 93, 154.

⁴⁰ Проучване, стр. 92, 93, 154, 167.

4. Комисията е силно ангажирана с международна търговия, основана на целите, изложени в стратегията „Търговията – за всички“⁴¹. Тя знае колко важно е да се насърчава хуманното отношение към животните.
5. Стандартите на ЕС за хуманно отношение към животните послужиха като **ръководен принцип** и често са източник на вдъхновение за доброволни инициативи на индустрията за хуманно отношение към животните.
6. Комисията успя да **включи хуманното отношение към животните като тема в диалога** с много държави извън ЕС.
7. На **многостранно равнище** с дейностите, извършени съвместно с международни организации, беше разпространен моделът на ЕС за хуманно отношение към животните в голям брой държави извън ЕС.
8. ЕС имаше **водеща роля** в насърчаването и подкрепата на дейностите на ОИЕ. По-специално ЕС беше **основен фактор, допринасящ за процеса за изготвяне на стандарти на ОИЕ**, и проактивно насърчаваше активното участие на няколко държави извън ЕС.
9. Комисията изпълни **ключова роля** и в прилагането на стандартите на ОИЕ в държави извън ЕС, по-конкретно за хуманно отношение към животните при клане и по време на транспортиране.
10. Двустранното сътрудничество **подобри условията на хуманно отношение** към отглежданите животни в някои държави извън ЕС. То подпомогна изпълнението на изискванията на ЕС при внос по отношение на стандартите за хуманно отношение към животните при клане.
11. Дейностите на Комисията в областта на научните изследвания, обучението и изграждането на капацитет стигнаха до хиляди специалисти. Това значително **повиши знанията и уменията в областта на хуманното отношение към животните** и допринесе за осъществяване на политиките и стандартите за хуманно отношение към животните в държавите бенефициери.
12. Стандартите за хуманно отношение към животните оказват **ограничено въздействие като цяло върху конкурентоспособността** на производителите от ЕС на световните пазари.
13. **Общите разходи за съответствие със стандартите за хуманно отношение към животните** остават **много ниски** в сравнение с други производствени разходи, които влияят на конкурентоспособността на световно равнище и на моделите на световната търговия.
14. Глобалното разпространение на стандартите на Съюза за хуманно отношение към животните е принос за дългосрочната цел за подобряване на хуманното отношение към животните в целия свят и за намаляване на нелоялните търговски практики. То е също така възможност за по-добро **валоризиране на добавената пазарна стойност** на продуктите, получени при спазване на тези стандарти.

---

⁴¹ COM(2015) 497.